

STRATEGIE ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

Tato strategie vychází z:

- Vyhláška č. 27/2016 Sb.
- Vyhláška č. 197/2016 Sb.

Možné příčiny školní neúspěšnosti:

- 1) Speciální vzdělávací potřeby dítěte – přítomnost SPU, tělesného handicapu, např. i v některé mimoškolní činnosti
- 2) Speciální vzdělávací potřeby dítěte - zdravotní postižení nebo znevýhodnění, akutní, dlouhodobé nebo chronické onemocnění žáka
- 3) Osobnost dítěte – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, nízké sebevědomí, poruchy chování, aktuální či chronické zdravotní komplikace, snížené nadání pro určitý předmět, nízká motivace
- 4) Nedostatečné podmínky pro školní přípravu – náročná a špatně organizovaná mimoškolní činnost, dojíždění
- 5) Rodinné zázemí v kulturně odlišných podmínkách – jiný hodnotový žebříček, jazyková bariéra
- 6) Rodinné prostředí s nedostatečným zájmem o školu a školní dění, nedostatečné sociální podmínky – nedostatek motivačních impulzů, nízká sociálně kulturní úroveň rodinného zázemí, negativní postoj rodičů směrem ke škole, špatné sociálně ekonomické zázemí
- 7) Rodinné prostředí zaměřené na výkon nebo projektivní – nepřiměřené nároky na žáka ze strany rodiny, vztahové problémy v rodině, rozvod, střídavá péče, nedostatečné emocionální zázemí a podpora žáka
- 8) Vztahy ve škole a mezi vrstevníky – nepříznivé sociální klima ve třídě (studijní skupině – např. na jazyky)
- 9) Sociálně patologické jevy – návykové látky, gambling, šikana apod.

Prevence školního neúspěchu

Aktivity školy v prevenci proti školnímu neúspěchu:

- doučování v rámci „Šablon“
- školní a mimoškolní výukové programy
- práce učitelů a ŠMP, VP s třídním kolektivem, školní poradenské pracoviště
- spolupráce s jinými organizacemi - SPC, PPP...

Na prevenci školního neúspěchu se podílejí

Všichni učitelé:

- podporují rozvoj žáků a jejich vzdělání
- vytvářejí zdravé klima ve třídě
- jednájí s dětmi jako s partnery, zdůrazňují jejich silné stránky
- kontrolují průběh vzdělávání u jednotlivých žáků
- vzdělávají žáky dle jejich individuálního vývoje a potřeb
- nejsou lhostejní k projevům školního neúspěchu, vyhýbají se ale negativnímu
- informují žáky i rodiče, na koho se obrátit /třídní učitel, výchovný poradce, vedení školy, poradenské pracoviště

Třídní učitelé (TU):

- na začátku školního roku informují žáky i rodiče, na koho obrátit v případě problémů se vzděláváním
- průběžně informují žáky a jejich rodiče o prospěchu, zapisují hodnocení do systému EduPage a žákovských knížek
- pravidelně kontrolují sešity žáků
- ověřují vzdělávání ústní či písemnou formou
- řeší projevy školního neúspěchu ve spolupráci s výchovným poradcem a ŠMP, šk. poradenským pracovištěm

Ředitelka školy:

- informuje se o prospěchu všech žáků na pravidelných pedagogických poradách školy. Zvláštní pozornost je věnována vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností. Během porady jsou s výsledky seznámeni všichni vyučující
- zajišťuje vzdělávání pracovníků v oblasti školního neúspěchu a dále odbornou metodickou literaturu
- spolupracuje zejména s výchovnou poradkyní a TU při řešení krizových situací, školským poradenským pracovištěm

Strategie a postupy řešení:

Postup při řešení školní neúspěšnosti - 4 oblasti působení:

- 1) Práce se žákem
- 2) Spolupráce s rodinou žáka
- 3) Spolupráce s vyučujícími
- 4) Práce se sociálním klimatem třídy

Práce se žákem

Žáci, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním: v tomto případě jsou našimi prioritními úkoly mimo jiné motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole, zajištění přístupu k internetu ve škole, začleňování těchto žáků do třídního kolektivu.

Žáci s vysokou absencí: žákům je v této situaci nabídnuta podpora při zvládnutí zameškané látky - plán doplnění a osvojení učiva, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví harmonogram a další možnosti podpory žáka. Postup při řešení školní neúspěšnosti - Průběžně třídní učitelé vyvolávají jednání s rodiči a žáky, kteří jsou ohroženi školní neúspěšností, jsou za čtvrtletí hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně nebo vyučující vyhodnotí jejich vývoj jako rizikový. Přítomni této schůzce budou: třídní učitel, rodič, žák, učitelé daných předmětů, kde žák neprospívá, výchovný poradce. Zde se domluví možnosti a budou přijata opatření.

V případě akutního, dlouhodobého nebo chronického onemocnění žáka, nebo například hospitalizace ve zdravotnickém zařízení, je stanoven podpůrný individuální plán doplnění látky, konzultací s vyučujícími a hodnocení. Mnohdy je třeba stanovit i rozvrhové úpravy či úlevy. Často je třeba na základě individuálního přístupu pracovat s motivací žáka, akceptováním jeho osobního pracovního tempa, nebo najít vhodné metody a formy práce.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, mu bude umožněno:

- individuální opakované vysvětlení učiva
- ověřování menšího objemu učiva po částech
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva
- navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta
- zadání vždy konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno SPC, lékařem)
- učitel věnuje žákovi zvýšenou pozornost, snaží se průběžně sledovat jeho činnost, dává žákovi jasné a stručné pokyny, ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci, pokyn - rozsah práce nutný k ohodnocení, umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku

Spolupráce s rodinou žáka

Konzultace se zákonnými zástupci a rodinnými příslušníky jsou nedílnou součástí celého procesu. Je třeba zajistit klidné, podnětné a podporující prostředí. Zajistit doučování, systém domácí přípravy apod.

Spolupráce s vyučujícími

Vyučující jsou informovaní o celém průběhu a vývoji a jednotlivých opatřeních. Sami navrhuji možná podpurná opatření a spolupracují na vyhodnocování jejich efektivity.

Práce se sociálním klimatem třídy

Vztahy ve škole a mezi vrstevníky a špatné sociální klima ve třídě nebo studijní skupině, mohou nepříznivě ovlivňovat výkony jednotlivce. V případě zjištění problematických vztahů ve třídě je provedena sociometrie a realizována následná dlouhodobá práce se třídou (výchovný poradce, metodik, školní poradenské pracoviště, jiný odborný pracovník) Třídní učitel se snaží vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu, př. týmová spolupráce - vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady.

Žák, který dochází na doučování, je povinen hodiny doučování pravidelně navštěvovat. Selžou-li všechna možná opatření a žák je ve studiu stále neúspěšný, je třeba zvážit i možnost opakování studijního ročníku.

Zpracoval: Mgr. Petr Svatek
(metodik prevence ZŠ Cheb)